OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Lausuntopyyntö

03.03.2020 VN/8830/2019

Lausuntopyyntö selvityksestä usean kielen merkitsemisestä väestötietojärjestelmään

Johdanto

Oikeusministeriö pyytää lausuntoanne virkamiesselvityksestä usean kielen merkitsemisestä väestötietojärjestelmään.

Oikeusministeriön, valtiovarainministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön, väestörekisterikeskuksen sekä etnisten suhteiden neuvottelukunnan virkamiehistä koostuva asiantuntijaryhmä on selvittänyt vaihtoehtoja väestötietojärjestelmän muuttamiseen, sekä vaikutuksia. Työssä päädyttiin tarkastelemaan kaksi eri vaihtoehtoa. Vaihtoehto A on usean äidinkielen merkitseminen siten, että henkilö aina myös merkitsee asiointikielekseen suomen tai ruotsin kielen. Vaihtoehto B on, että äidinkieli ja asiointikieli merkitään samalla tavalla kuin nykyään, ja lisätään mahdollisuus merkitä väestötietojärjestelmään yksi tai useampi kotikieli.

Tausta

Hallituksen kertomus kielilainsäädännön soveltamisesta 2017 sisältää keskeisen huomion siitä, että useamman kielen merkitsemistä väestötietojärjestelmään tulisi selvittää. Myös Euroopan neuvoston ministerikomitea on suositellut Suomelle moni-identiteetin ja useisiin eri kieliyhteisöihin kuulumisen ilmoittamisen helpottamista väestötietojärjestelmässä.

Selvityksessä on arvioitu yksilön hyötyä usean kielen merkitsemisestä järjestelmään. Näitä olisivat muun muassa se, että se antaisi täydellisemmän kuvan henkilön kielellisestä identiteetistä ja erikielisten vanhempien ei tarvitsisi valita lapsen kieltä. Usean kielen merkitseminen voisi myös antaa monipuolisemman kuvan kielivarannosta. Myös vaikutuksia viranomaisten toimintaan on arvioitu. Väestötietojärjestelmään merkittyjä tietoja äidinkielestä käytetään muun muassa kuntien kielisyyden määrittelyyn, palveluiden suunnitteluun, yhteydenottokielen valitsemiseen sekä valtionosuuksien- ja avustusten laskennassa.

Selvityksessä päädyttiin tarkastelemaan kahta eri vaihtoehtoa. Vaihtoehto A on usean äidinkielen merkitseminen siten, että henkilö aina myös merkitsee asiointikielekseen suomen tai ruotsin kielen. Vaihtoehto B on, että äidinkieli ja asiointikieli merkitään samalla tavalla kuin nykyään, ja lisätään mahdollisuus merkitä väestötietojärjestelmään yksi tai useampi kotikieli.

Tavoitteet

Selvityksen tavoitteena on kartoittaa mitä vaikutuksia väestötietojärjestelmän kieltä koskevan merkinnän muuttamisesta aiheutuisi. Lisäksi tavoitteena on selvittää, miten Euroopan neuvoston kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan puiteyleissopimuksen neuvoa-antava komitean suositus voitaisiin toteuttaa niin, että se soveltuu Suomen järjestelmään.

Vastausohjeet vastaanottajille

Oikeusministeriö varaa teille mahdollisuuden antaa lausuntonne selvityksestä. Myös tahot, joita ei ole erikseen mainittu jakelussa, voivat toimittaa ministeriölle lausuntonsa. Pyydämme teitä antamaan lausunnon suomen tai ruotsin kielellä.

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse ministeriön kirjaamoon. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausuntoja pyydetään lausuntopalvelu.fi:n kautta 30.04.2020 mennessä. Lausunnoista julkaistaan tiivistelmä.

Valmistelijat

Lisätietoja oikeusministeriöss antavat kieliasiainneuvos Corinna Tammenmaa (p. 0295150181) ja erityisasiantuntija Maija Iles (p. 0295150038)

Liitteet:

Selvitys usean kielen merkitsemisestä väestötietojärjestelmään.pdf - Selvitys suomen kielellä.

Utredning om antecknandet av flera språk i befolkningsdatasystemet.pdf - Selvitys ruotsin kielellä.

Report on entering several languages in the Population Information System.pdf - Selvitys englannin kielellä.

Máŋgga giela merken álbmotdiehtovuogádahkii čilgehus.pdf - Selvitys pohjoissaameksi.

Jakelu:

Cultura säätiö

Digi- ja väestötietovirasto
Enontekiön kunta
Espoon kaupunki - Esbo stad
Finlands svenska teckenspråkiga rf
Folktinget
Hangon kaupunki - Hangö stad
Helsingin kaupunki - Helsingfors stad
Hyvinkään kaupunki
Inarin kunta
Ingå kommun - Inkoon kunta
Jakobstad - Pietarsaaren kaupunki
Kaarinan kaupunki
Kansaneläkelaitos
Kaskisten kaupunki - Kaskis stad
Kauniaisten kaupunki - Grankulla stad
Keva
Kimitoö kommun - Kemiönsaaren kunta
Kirkkohallitus
Kirkkonummen kunta - Kyrkslätt kommun
Kokkolan kaupunki - Karleby stad
Kolttien kyläkokous
Korsholm kommun - Mustasaaren kunta
Korsnäs kommun
Kotimaisten kielten keskus
Kotkan kaupunki
Kristinestad - Kristiinankaupunki
Kronoby kommun - Kruunupyyn kunta
Kuntaliitto
Kuurojen Liitto, toiminnanjohtaja Markku Jokinen
Lahden kaupunki
Lapinjärven kunta - Lappträsk kommun
Larsmo kommun - Luodon kunta
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Lohjan kaupunki - Lojo stad
Loviisan kaupunki - Lovisa stad
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Maa- ja metsätalousministeriö
Malax kommun - Maalahden kunta
Myrskylän kunta - Mörskom kommun
Nykarleby stad - Uusikaarlepyyn kaupunki
Närpes stad - Närpiön kaupunki
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
Oulun kaupunki
Pargas stad - Paraisten kaupunki
Patentti- ja rekisterihallitus
Pedersöre kommun - Pedersören kunta
poliisihallitus
Porin kaupunki
Porvoon kaupunki - Borgå stad

Puolustusministeriö
Pyhtään kunta - Pyttis kommun
Pääesikunta
Raseborg stad - Raaseporin kaupunki
Romaniasiain neuvottelukunta
Rovaniemen kaupunki
Saamelaiskäräjät
Savonlinnan kaupunki
Sipoon kunta - Sibbo kommun
Sisäministeriö
Siuntion kunta - Sjundeå kommun
Sosiaali- ja terveysministeriö
Tampereen kaupunki
Tilastokeskus
Tuomioistuinvirasto
Turun kaupunki - Åbo stad
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ulkoministeriö
Utsjoen kunta
Vaasan kaupunki - Vasa stad
Valtioneuvoston kanslia
Valtiovarainministeriö
Vantaan kaupunki - Vanda stad
Vörå kommun - Vöyrin kunta
Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto
Yhteiset lapsemme ry
Ympäristöministeriö

Lausunnonantajan lausunto

Selvityksessä on arvioitu vaikutuksia kieliryhmiin. Mitä muita mahdollisia vaikutuksia usean kielen merkitsemisellä väestötietojärjestelmään olisi kieliryhmiin. Pyydämme teitä erottelemaan vastauksessanne malli A:n ja malli B:n arvioidut vaikutukset.

Selvityksessä on arvioitu vaikutuksia viranomaisten toimintaan. Mitä muita mahdollisia vaikutuksia usean kielen merkitsemisellä väestötietojärjestelmään olisi viranomaisille. Pyydämme teitä erottelemaan vastauksessanne malli A:n ja mallin B:n arvioidut vaikutukset.

Mitä taloudellisia vaikutuksia usean kielen merkitsemisellä väestötietojärjestelmään olisi teidän kannaltanne? Pyydämme teitä erottelemaan vastauksessanne malli A:n ja mallin B:n arvioidut vaikutukset.

Mikä selvitetyistä vaihtoehdoista olisi teidän mielestänne paras malli toteutettavaksi?

- Malli A
- Malli B
- Ei kumpikaan

Kirjoittakaa tähän, jos teillä on muuta lausuttavaa

Suurpää Helka Johanna
OM

Tammenmaa Corinna
OM